

Misiacznyk
„WOHNI“ Lwów, ul. Kościuszki 5.

Почтову опл. заплачено гуртом.
Pocztową opłatę opłacono greszkiem.

ФАБРИКА ЦУКОРНЯНИХ ВИРОБІВ

Брати МІХОТЕК і Спілка

Львів, вул. Засцянек ч. 10, телефон 79-39.

ПОРУЧАЄ чайники, кекси, медівнички на чистому меді, бішкоти, карльсбадські сухарики, андрути, чоколадові прецельки і т. д. Товар добірний і дешевий! Жадайте у всіх спож. магазинах!

„ВІДРОДЖЕННЯ“

(давніше МИ МОЛОДІ)

одинокий в українській мові в межах Польщі ілюстрований журнал протиналь-когального руху, виходить раз у місяць, коштує в передплаті зл. 3.60, а для членів Товариства зл. 3.00 річно; за межами Польщі 1 ам. дол. — Адреса: Львів, вул. К. СТЮШКИ ч. 5/1.

НАЙКРАЩЕ

Королівське кадило

першої української фабрики
можна набути у всіх складах
народної торгівлі і кооперативах.

Уживайте одинокої нашої і найліпшої пасти до взуття

„ЕЛЕГАНТ“ О. Левицької і С-ки

Львів, вул. Кордецького ч. 5. — ТЕЛ. 1. 60-04.

КАЛЕНДАРЕЦЬ „ВОГНІ“

на 1933 рік вже появилася.
Ціна в передплаті 50 сотиків.

Лещета й весь лещетарський вирял замовлений вже тепер доставляє КООП. „ПЛАСТ“, Львів вул. Городецька 95, по виїмкових цінах. ВЛАННИЙ СКЛЕП!

Всі книжки, які бажалиби Ви прочитати, можете позичити на дуже гідних умовах у

Випозичальні книжок „Ізмарагд“

Львів, вул. КОСТЮШКА ч. 5.

яка має книжки: українські, польські, німецькі, російські, французькі та англійські. — Шкільні лектури завсіди на складі! Випозичальня відкрита щодня, крім неділь, від 9 рано до 7 веч.

Видає Кооп. „Вогні“. За редакцію відповідає Любов Якевич.
3 друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.

ЦІНА 35

Ч. 3 (22).

ЛИСТОПАД 1932.

РІК III

Хто бере часопис — а не платить за нього, той присвоює
собі чужу власність!

ВИРІВНУЙТЕ ЗАЛЕГЛОСТИ!

В черговому числі помістимо на чорній листі прізвиська
десятьох найбільших шкідників нашого часопису.

ЗМІСТ: — Т. Курпіта: Юнацьке! (вірш). — Молодь і старші. —
Микола Гурко: Спіть, хлопці, спіть! (нарис). — І. В. Яцишин: У пласто-
вій інструкторській школі. — Л. Г.: Фашизм. — Инж. Ю. Величко: Як
збудую сам радіотехнічний відрядник? — П. І.: Творім власні варстати
праці. — Ю. Баррел: Підступ Роджера (допов.). — Е. Лещетарі го-
туйтесь! Я. Р.: З пресового репортажу. — Човнами по Подіссі. — Вся-
чина. — Веселий куток. — Листування Редакції й Адміністрації. —
Скринка порад.

ГОЛ. РЕД. ВАСИЛЬ КАРХУТ.

ВИДАЄ КООП. „ВОГНІ“.

Передплата: річно 3 50 зол., піврічно 2.— зол., поодинокі число 35 с.

В О Г Н І

МІСЯЧНИК ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ.

АДРЕСА РЕДАКЦІЙ І АДМІНІСТРАЦІЙ: ЛЬВІВ, КОСТЮШКА 5. — КОРТО НКО. 101.423.

Ч. 3. (22).

листопад 1932.

Рік III.

Присяга перших пластунів в Чернівцях на Буковині,
щодня Ромунією, у дні 1. листопада.

Т. КУРПІТА

ЮНАЦЬКЕ!

Хай гудуть тайфуни-тучі,
Хай негода криє шлях —
В ясні дні заміним ночі,
Здвигнем огні ясні стяг!

В жилах кров немов окропи:
Ритмом серць струнких кольтон —
Дійсність викуем — з утопій,
А з гелютів — леґіон!

Поривом мєм шлях мостити,
Вийдем з тьмою на двобій —
Тіло всіх нас куте-лите,
Тіло панцир золотий.

Гей — не даром чини наші
Кута сталь грізних могорт —
Сонцю Волі в мідній чаші.
Дамо духа творчий гарт.

МОЛОДЬ ! СТАРШІ.

ОСТАННІМИ часами розвинулася на сторінках преси оживлена дискусія на тему взаїмовідносин „старих“ і „молодих“? Хтож вони ці „старі“ і „молоді“?

Чи окреслений вік має яке значіння?

„Молодими“ називається у нас громадян у віці від 18—25 літ — і нечисленні виїмки висше горішньої межі. Дальше ідуть „старші“, до яких залюбки чомусь доліплюється етикету: „опортуністи“.

Чи воно справді так є, що вік рішає про приналежність до „молодих“ або „старих“? Чи не можна деколи говорити про „молодих старців“ і навпаки?...

Звичайно воно так буває, що вічно актуальне — але чисто внутрішнього характеру оце питання, впливає на поверхню у своїй незаспокоєній гостроті тоді, коли між тактикою „старих“, а неоформленими ще як слід ідеями — шуканням „молодих“ з'являється роззвук.

Заковика тут в образуванні й вихованні, у виробленні характеру й світогляду юнацького доросту; в браках у „старих“ й недостачі відповідального провладу в „молодих“.

Усюди в світі признають потребу заправи молоді до громадянського життя. Звідтиж і генеза скавтіну як руху молоді, що кріпко спершись на славні традиції предків, поспіль з „старшими“: братами, батьками — будує нове життя. Молодь Великої Британії (звідки вийшов скавтінг) цікавиться якнайбільше політичними справами батьківщини й у них до подробиць (а не наоспіх) визнається. Імпровізацій не має.

Річ отже у вихованні.

Шлях до цього важкий, шлях плекання характеру, шлях виховання людини вільної — а не збунтованого раба. І то шлях еволюційний: від дитячого, до юнацького — через молодечий у зрілий вік і творчу, несхитну старість. Шлях цей це очевидно перекреслення питання „старих“ і „молодих“. Бо й найстарші віком в обличчі відвічного інтересу нації горять тим самим жертвенним вогнем, що й наймолодші. І ріжниця між ними не в тому як котрий служить — а чим у потребі, з себе найкращим, готов кожен пожертвувати.

Це для нас, у Велику Річницю, хай стане пригадкою на часі!

▼▼▼▼▼▼▼▼

Усі народи завдячують свої моральні й матеріальні здобутки не лише геніяльним людям, але й звичайним, яких назвиська скриває пільга забуття. Так само історія великої війни заховує лише назвиська вождів, хоч перемогу, яку їм приписується, виборола хоробрість сірих вояків.

С. Смайльс.

СПІТЬ, ХЛОПЦІ, СПІТЬ...

Микола Гурко.

СУМЕРК.

Кругом хрести-хрести... Мовчать: знать тяжке щось ховають у собі. Дивись: ніби хрести, ніби постаті. Чи усміхаються? Чорні-чорні... запалі їх лица, насуплені брови — а очі мов сверли. Аж дно душі прошибають. Худими руками благають помічі.

Несеться легкий вітер ніби хвилі океану. Нагинаються дерева до хрестів і шумлять казку Великих Днів...

— Шу-шу-шу...

Горять смолоскипи й їдять, пожирають тьмобагровими язиками темінь. І якоесь весело, відрадно на душі: кругом непроглядна маса народу клонить голови долів і співає їм до сну казку Великих Днів, казку широких степів... Гремить пісня грімка як буруни скуйовджених хвиль океану, як гук гарматних стрілен...

О, як радісно і весело всюди. Лопоче вітер хоругвою, змагається, біжить туди, до тих „малих рабів німих“...

Вість несе...

Усміхнулися хрести, а їх лица такі добрі, погідні стали...

(чи то постаті, чи хрести? Знать, підводяться і перешіптуються зтиха. Брязкіт зброї і команди... Ш-ш-ш-ш-шепоче вітер гильками...)

Погасли світла. Всі клякнули на братню могилу і слухали молитви маленького хлопчика, що такими добрими, теплими і ласкавими устами дякував Володареві всесвіту.

— Боже, ти, що володієш просторами всесвіту! Дякую, що Ти наділив мене новою вірою і силою Тезея...

Так думали похилені, розяснені голови.

Усміхалися їхні лица бронзові...

Шумів вітер і з хрестами розмовляв... (Що це? Хрести чи постаті? У повній зброї юнаки!)

— Гей... і покотилося по кладовищі...

Протирають очі:

— Фатаморгана?

Тихо без слів розходились. Темна ніч ховала їх в свої обійми. Не було нікого; старушка сива гасила смолоскипи, поцілувала грудку землі і замість молитви вишептала:

— „Спіть, хлопці, спіть“...

▼▼▼▼▼▼▼▼

Убиті сплять вічним сном, але їхні вчинки й думки не перестають кружляти в просторі й палати в повітрі — аж увійдуть знова в живих, молодих, сильних, що кохають землю і людей!

Е. Оржешко — Над Німаном.

▼▼▼▼▼▼▼▼

У ПЛАСТОВІЙ ІНСТРУКТОРСЬКІЙ ШКОЛІ (Лісовій Школі).

І. В. Яцишин.

Ватру запалює один маленький пластун з кухарського гуртка як такий, що перший прийшов до табору. Спалахнула ватра і освітила все навколо себе. Тепер можу приглянутися таборові. На горішній терасі горбка табор інструкторів, на долішній курсантів. Праворуч від табору інструкторів кухня і магазин.

Надходить інструкторський гурток. Здоровимо. Брат інж. Петру скавтамстер Лісової Школи має коротку промову: „Ця ватра має нас не гріти, а світити нам тільки, бо зогріє нас тепло братерського співжиття“ — кінчить промову. Опісля передає командантові VI курсу Л. Ш. прапор зі знаменем Л. Ш. та сокиру. Сокира — це символ праці в Л. Ш. Сокира — це інструктори, кругляк дерева, що лежить перед Командантом, це курсанти. Праця сокири — має удосконалити це дерево. Як я пізніше побачив, у Лісовій Школі плекають культ праці. Там усі дивляться на працю як на почесне заняття, ніколи на пр. не бачив я, щоб за кару давали щось працювати. Бувало навіть навпаки: за кару відбирали працю. Я бачив власними очима, як можна молодого хлопця зацікавити пластуванням, як можна за так короткий час виплекати у нього любов до праці, замилювання до неї. Дійсно модерне виховання. Думка, що Пласт це гуртова школа праці — дістала своє практичне здійснення в Лісових Школах.

Брат командант промовляє коротко, забиває на знак початку праці в Л. Ш. сокиру в дерево, та вітає пластунів кожної національності зокрема. А було аж 5 національностей. Після цього відбувся дуже гарний звичай. Кожний учасник дістав гурткові стрічки (гуртки мали імена птахів) і від того менту всі курсанти стали рівні. Зв'язкові та інші старші пластові особи поскидали свої відзнаки, а взяли гурткові. Наступило десять днів рівності всіх курсантів. Не знаю, може це за відважна думка, але мені чомусь так нагадується школа новиків на Січі. Скільки там подібних звичаїв було! Правда нічого дивного, бо ми — пластуни перебрали дуже багато первнів лицарських звичаїв і законів.

Ця рівність мала надзвичайно добрий вплив на дух табору і на життя внутрі гуртків.

Короткою веселою програмою ватра закінчилася. Ще хіба додам, що на загальне бажання я мусів співати щось по українському. Я заспівав „Верховину“. Пісня так усім подобалась, що опісля що-дня я мусів що найменше десять

разів співати, доки всі не навчилися. Ще більше мене мучили переписуванням кожному пісні. Кожному, що поїде між чужих пластунів, радив би я приготувати собі заздалегідь кількаканадцять разів переписані латинкою наші пісні. Бо на пр. в Лісовій Школі це велика праця — переписати кількаканадцять разів пісню, коли денна програма така, що ви не маєте часу записати кілька слів до денника.

ФАШИЗМ.

Л. Г.

(Стаття інформаційна).

Ув останніх часах вирости на світовому овиді ріжнородні політичні напрямки, які з огляду на час, та причини своєї появи мають багато спільних черт. У Німеччині цей напрямок зветься гітлеризмом, в Італії — фашизмом, в Індіїх — гандізмом, у нас — націоналізмом. Одначе, ці напрямки не у всьому згідні, мають теж багато дечого відмінного, питомого тільки для кожного з них зокрема.

Спільною ціхою їм усім є це, що вони протиставляються — з одної сторони — старому, здеморалізованому й погубному для нових націй — капіталізові, з другої сторони новому, утопійному, хоча не менше погубному — комунізові. Натомість ріжняються між собою ці напрямки своїми ідеологіями, та методами своєї виконности. Коли прим. Гітлер аргументує слушність своїх домагань оружною силою й кривавими сутичками — то засобом боротьби Гандія є лише пасивний опір. Тут входять у гру умовини даного краю, психіка даного народу та користування слабою стороною ворога.

У нас ідентифікується українських націоналістів із італійськими фашистами, не здаючи собі справи, яка велика пропасть ділить нас від них, так під ідеологічним оглядом, як під оглядом суспільних, культурних і політичних обставин, які для них: — держави зо старою культурою — є якнайкращі, для нас: — недержавної нації — якнайгірші.

Саме тому, щоби ми могли розріжнати ці два зовсім окремі політичні напрямки, та засвоїти собі те, що для нас могло би бути корисним — саме тому й написана оця статейка.

Перші „Фашчії деї Комбаттанті“ повстали серед революційної заверюхи, коли з італійських фабрик повівали червоні прапори, а по вулицям міст дунав третій інтернаціонал, й коли ні одне, ні друге не всилі було припинити дорожнечі й безробіття, спричинених воєнним лихоліттям. „Фашчії“ — це гуртки людей, щось у роді „бсївок“, які творили повертаючі домів, воїни. Гуртки ці обєднували людей ріжних пе-

реконань і „орентацій“, та ділали на власну руку. Провідником такої „фашчіо“ у Медіоляні був Беніто Муссоліні. І ось дня 23. березня 1919 р. настав історичний день фашизму: заснування організації, зїзд, і відчитання уложеної на швидко руку, програми.

Сила фашизму швидко зростала й перемога приходила фашистам легко: Безкровне здобуття Риму в жовтні 1922 р. силою народного плебісциту, розв'язання сенату при допомозі запевнення senatorів про велику пошану й симпатію до них зі сторони фашистів — оце засоби, якими послуговувалися фашисти, щоби не поконати ворога, але перетягнути його на свою сторону. І в цьому лежить тайна їхньої перемоги. Муссоліні — геніальний вожд і диктатор мав цю інтуїцію, якої бракувало навіть Наполеонові. Завдяки цій інтуїції — він знав чим зможе морально розоружити опозицію, щоби не викликувати домашньої війни. В його ідеології находимо такі напрямні:

Синтеза суспільних сил, а не їхнє розбиття!

Вирозумілість для людей таких, якими вони є, заки їх перевищується! Не бурити, не нищити старого, але на давних хвилях учитися і справляти їх! Реалізм системи Муссоліні кульмінує у цьому, що не старається викоринити ні одного з відвічних, вроджених, емоціональних і безкритичних гонів, як це старалися зробити більшовики.

Найвищою метою фашизму є добро нації. Фашизм пропагує солідарність клас для міжнародної боротьби — і протиставляється боротьбі клас, полученій із міжнародною солідарністю.

Фашизм: — форма релігійно-фанатичного руху. Муссоліні, для побудження воєнного загалу відкликається до 100% італійськості, як Гувер звертався до 100% американськості. Фашистська присяга з перед маршу на Рим: Взиваємо на свідка найвищого Бога і душі 500.000 поляглих на війні, що один тільки знаємо імператив, одною волею і жаждою ми оживлені: — спасення і величчя нашої Вітчизни.

Фашизм створив суспільний устрій званий синдикалізмом. Поодинокі звання творять синдикати (прим. синд. санітарні, технічні, наукові), синдикати творять федерації (прим. фед. будівничі, текстильні, театральні), федерації творять конфедерації (прим. умових робітників, промислових). Фашизм передбачив попри інші завдання ще й виховання молоді в фашистському дусі. Це завдання взяли на себе т. зв. „Баліли“, гуртки молоді зорганізовані на зразок большевицьких „комсомолів“.

ЯК САМ ЗБУДУЮ РАДІОТЕХНІЧНИЙ ВІДРЯДНИК?

Інж. Ю. Величко.

I.

ХАРАКТЕРИСТИЧНОЮ цією радіотехнічного відрядника (надавачої стації) є його потужність I в кельоватах і довжина хвилі λ в метрах. Кажучи, що відрядник працює н. пр. на хвилі $\lambda = 30$ метрів, розуміємо під цим, що частота коливаний електромагнетних хвиль виносить

$$= \frac{300.000}{\lambda} =$$

10.000 кельоциклів (кельоцикл тисячка коливаний на секунду). Інакше сказавши — одно колювання в нашій прикладі триває одну десятку мільйонуву частку секунди. Для рахунку є зручніше подавати хвилю в кельоциклах, ніж в метрах. Сейчас розрізняють три паси хвиль:

- а) довгі, призначені для гігантів-відрядників.
- б) середні, для звичайних льокальних відрядників;
- в) короткі.

При довгохвильних відрядниках — засяг більшає з потужністю. При рівній потужності й рівній віддалі н. пр. 150 км. кількох відрядників найліпше чути відрядник о хвилі около 500 разів меншій, в нашій припадкові $\lambda = 300$ м. Характеристичним для коротких хвиль є існування т. зв. „сліпих піл“, при менших хвилях ширших, у віддалі 100—500 км. Відбір до 100 км. поступенно меншає, в „сліпим полі“ 100—500 км. цілком за-

никає, від 500 км. кріпшає до попередньої сили, щоби знова в другім „сліпим полі“ зникнути і т. д. При сприяючих обставинах, як відповідна довжина хвилі, пора року, пора дня, приймач поза „сліпим поясом“, — можна малою потужністю, навіть кілька ватів, побороти віддалі навіть міжконтинентальні (до Америки, Австрії і др.). Однак де розходиться о певну, незалежну від всіляких чинників радіотехнічну комунікацію, уживають довгих хвиль о великій потужності, а вслід за цим чимало дорогих.

Спершу конечним єсть розглянути елементи, які примінюються при будові радіотехнічних апаратів, подаючи їх свійства в спосіб короткчій:

1. Конденсатор є се електропровідні платівки (мідь, алюміній) перегороджені непровідним діелектриком (повітря, скло, лосняк-міка, папір). Свійство конденсатора — ємність C . міряємо фарадами або т. зв. електро статичними сантиметрами ($1 \text{ E} = 10^6 \text{ м. E} = 9 \cdot 10^{11} \text{ цм}$). Під напругою V вольтів конденсатор о ємності C фарадів насажується $Q = CV$ кульонами. Між платівками, з котрих одна насажується позитивно, а друга негативно, повстає електричне поле.

Ємність для коротких хвиль

(високочастотний) представляє дуже малий опір. Найліпший конденсатор для коротких хвиль є з повітрям як діелектриком; втрати діелектричні є тоді найменші. Конденсатори можуть мати ємність незмінну (сталі) і змінну (оборотові). Оборотові можуть мати характеристику рівноємнісну, рівнохвильну, рівночастоточну або найліпшу — ритмічну.

2. Шпуля є се намотка з провідного дроту, де зові перегороджені ізоляцією (найліпше повітрям, гірші емалія, бавовна, шовк). Свійство шпулі — самоіндукцію L міряємо генрами або т. зв. електроменетними сантиметрами ($1 \text{ H} = 10^9 \text{ см.}$). Під струмом I амперів шпуля о самоіндукції L генрів стає магнетом о силі

IL вольтсекунд.

Між північним а полудневим бігуном шпулі повстає поле магнетичне, котре можна збільшити, всунувши в шпулю матеріал о більшій магнетній проникливості, як н. пр. залізо. З причини великих втрат на магнетезування при коротких хвилях цього способу не вживається.

Самоіндукція представляє для коротких хвиль дуже великий опір. Щоби зменшити втрати на „скін ефект“, при коротких хвилях уживають часто провідника дутого й посрібленого. Найліпші шпулі є циліндричні зі вільностоячими зволями. Шпулі о змінній са-

моіндукції звуть варіометрами.

3. Опірник є се півпровідник (константон, манганін, ретортівий угол). Термічне свойство опірника — опір R , залежний від перекрою, довжини і матеріалу півпровідника, міряємо омами (O).

Під струмом I амперів виділяє опір R омів потужність I^2R ватів або тепла $0,24 I^2R$ калорій на секунду. Чим більший опір, тим менший струм пропускає опірник при даній напрузі.

4. Лямпа електронова звичайно є се грушка скляна, в котрій випомповано повітря. В середині знаходиться дріткатодний, сітка і плитка анодна, котрих кінці злучені з відповідними ніжками на зовній грушці. При праці катода мусить бути розжарена. Найлегше се досягнути електричним струмом (батерія живлення), для того катода має два кінці з двома ніжками.

Щоби представити собі наглядно працю лампи електронової, переведемо аналогію з паровим двигуном-мотором. Регулюючи головний хлипа-кентиль (модулюючи при радіофонії сітку) пропускаємо більше або менше пари (напруги сіткової) до двигуна. Посувний рух толочків (коливання аноди) там і назад передається на вал а звідси на маховик.

Можемо відразу замкнути доплив пари (коливань напруги сіткової) головним хлипаком

(ключем Морзівським при радіостелеграфії).

Двигун, пущений раз в рух, вже сам обертає маховик тільки а тільки разів на мінуту (частота коливань анодної напруги) і дає сам про доплив пари через розподільчий механізм (зворотний зв'язок) з хлипаків (конденсаторів, шпуль зворотного зв'язку), створюючи і замикаючи їх тільки разів на мінуту (частота коливань сіткової на-

пруги). Кількість обертів маховика (частота коливань анодної напруги) і кількість отворів і замикань хлипаків допливу пари (частота коливань сіткової напруги) є майже постійною. Головним хлипаком можемо тільки регулювати скільки пари кг. на мін. (модулювати амплітуду коливань сіткової напруги), а тим самим силу посувного руху толочків (амплітуду коливань анодної напруги).

(Докінчення буде).

ТВОРИМ ВЛАСНІ ВАРСТАТИ ПРАЦІ.

(Про кооп. „Пласт“ і її спортовий склеп).

В сьогоднішніх вельми важких для Укр. Нації часах, ми повинні творити щораз то нові варстати праці, щоби в них дати можливість зарібку многим одиницям, і зробити їх в фінансових справах незалежними. Гарним і світлим приміром в тому напрямі може служити кооператива „Пласт“.

Почала вона свою працю не маючи дослівно ніяких капіталів. Дрібні ощадности і вкладки бувших пластунів, що числилися на гроші — це її початковий капітал, а маленький склепок з приладдям, потрібним пластунам — це її перший крок до розвою. Одначе вперта і послідовна муравлина праця п. інж. Сербина, якому кооператива найбільше завдячує та ще кількох одиниць, дає їй можливість щораз то кращого розвою. Кооператива від самих початків змагає до того, щоби стати кооперативою продукційною і в цей спосіб дати працю і можливість зарібку своїм членам. Виріб ванілевого цукру, дріжджевого порошку, мелення та пакування цинамону для Централі Нар. Торговлі, пакування насіння, оце перші її варстати праці. Де далі закладає кооп. „Пласт“ свою власну фабрику мухолапок, щораз то більше уліпшує товар свого виробу так що в останнім році її вироби є майже безконкурентні і мають своїх сталих відборців (між інш. з дуже гарним успіхом виставила кооп. свої товари на сільсько-господ. виставі в Винниках). Кооператива сміло і скоро (кільканадцять разів за рік) обертає своїм капіталом, що сьогодні доходить 5000 зол., приробляє ним так, що в цьому році з днем 1. вересня змогла вже отворити у Львові при

ул. Городецькій 95. свій власний „склеп спортивного приладдя“, який являється сьогодні першим, а рівночасно одиноким українським sklepом того роду. Сьогодні кооператива має потребу і змогу держати кількох сталих платних своїх урядовців як також 5-тьом особам дає стало платний варстат праці. Спортовий sklep замовляє увесь потрібний йому товар тільки в українських ремісників і фірмах. Що більше спортовий sklep змагає до того, щоби якнайбільше спортового приладдя виробляли саміж таки члени кооперативи і плянує в найблищому часі відчинити кілька нових варстатів, потрібних до цього. Думаємо, що вся українська молодь з великим запалом якнайбільше підопре свою кооперативу і буде замовляти тільки і виключно у skleпі кооп. „Пласт“ (Львів, Городецька 95) увесь потрібний їй товар, а рівночасно уся молодь буде наслідувати її добрий примір та використає всі можливості, щоби творити свої власні варстати праці. А можливостей таких ще є дуже багато.

ПІДСТУП РОДЖЕРА.

Юрій Баррел.

(Правдиве оповідання з війни в 1812 р.)

ЛІТОМ 1811 я був пасажиром на кораблі, який стояв у Лонгтоні на островах Оркней. Ми вижидали воєнного корабля, який мав приплисти з Лейт із Шотландії, щоби охороняти нас на балтійському морі. Через тиждень постою наша фльота збільшилася до більше як двадцяти кораблів різних націй, між якими було три або чотири американські. Нас охопила нетерплячка з причини спізнання; та й не було надії скоротити з місця. До того ми боялися французьких кружляків, які укріпили Німецьке Море. Ми мали до вибору: або далі очікувати воєнного корабля, або створити власну охорону, яка достаточна оборонилаб нас на випадок нападу. Ми вибрали друге. Єнкі, командор бриги, що радів певністю чотирнадцяти незручних гармат — і я обов'язалися кермувати всім. Ми вибрали один корабель до охорони, а великий американський, цілий помальований на чорно, нашим командантським. Єнкі приказав на день вивісити великий червоний прапор, а у ночі ліхтарню.

Нашою найблищою журбою було винайти сигнали, щоби час до часу міг командор інформувати флоту про свої наміри. Це викликало заклопотання. Єнкі і я на спільній нараді видумали сигнали й хоруговки до цього. Ми взяли три шматки різнокольорових стяжок і уложили сигнали. Ідучи одного дня на гору оглянути Пентленд фірт, я зустрів-

джентельмена, який був пасажиром на одному з кораблів нашої фльоти. Ми розговорилися на добре і я розказав йому про плян сигналізації. Він розглянув його уважно, тишився помислом, натякав на мій мистецький смак та запитав, чи бачив я коли сигнали, яких уживала британська фльота. Ми присіли. При допомозі свого олівця робив я черти і точки на березі листа, включаючи сюди компасові знаки. Я ніколи не довідався імені цього джентельмена, але, думаю, що він був британським морським старшиною на відпустці. Більше не думав я про сигнали. Ідучи на поклад свого корабля, я кинув їх до моєї скринки між інші папері...

Ми продовжали свою подорож, не зустрічаючи жадного корабля, доки не досягнули лейтінського побережжя, де ми зголосилися, як купецька фльота, яку супроводжав воєнний корабель Злучених Держав.

Але читач напевно питає: „що має це все спільного із послідною війною з Великою Британією?“ У відповідь скажу, що це все оповів я тому, щоби показати, в який спосіб я прийшов до посідання цих сигналів і як я пізніше їх використав. Літом 1813 р. фріга „Президент“ під командою Роджера прибула до бостонської пристані по одній безуспішній виправі... Тоді то пригадав я собі про сигнали, які зробили ми тому два роки і подумав, що вони можуть придатися командорові у боротьбі з ворожими кораблями. Ця думка не дала мені так довго супокою, поки я не пошукав їх між своїми паперами та не дав могой пляну розглянути...

Тоді я не знав особисто командора Роджера, хоч жив у приятнї з багатьма старшинами. Я післав одному з них рисунки з листом, в яким пояснив йому, як треба уживати тих сигналів. При тім я підчеркнув, що треба знати число одного з більших кораблів британської фльоти, і при зустрічі з ворогом треба вивісити його прапор.

На нараді старшин постановлено використати їх пізніше. Тимчасом цей старшина повідомив мене, що командор просить мене на поклад... І я був вдоволений, що сигнали будуть зроблені...

„Президент“ поплив, а я більше не думав про цю пригоду. Аж тиждень пізніше довідався з часопису, що британський державний скунер „Гейфлер“, взято підступом.

Небавом, під час гостювання в домі ком. Роджера у Вашингтоні, він оповів мені цю пригоду. Тут наводжу його власні слова: „Я скористав із вашої ради“, говорив він, „і постановив зробити сигнали на покладі та випробувати їх, хоч ніхто з моїх старшин не розумів, в якій цілі це все робилося...

Пливучи тоді по морі, зустрів я ворога. Одного пополудня вистежив я ворожий скунер шість або вісім миль від нас. Ми вивісили британський прапор. Скунер відповів тим самим, рівночасно з іншими сигналами, які зовсім покривалися з тими, що ви мені їх дали. Із листи англійських фриг я вивісав число „Морського Коня“, одного з найбільших військових кораблів, про якого знав, що є при наших побережжях і вивісав його число. Стягнувши наше, ми плили під його зорею яку я казав вивісити та після човно до них.

„Я після лейтанта і приказав йому принести книжку символів. Я завірив йому та повірив таємницю.

„Лейтант сказав капітанові скунера, що має приказ принести від нього книжку сигналів на поклад „Морського Коня“. Це тому, що є приказ змінити їх, бо є вістка, що Єнкі мають такі самі сигнали і для того кінцеве є змінити числа! Цей підступ зробив своє і наш лейтант повернув із книжкою — і так доручив мені цілу кореспонденцію британської флотії. Я після ще раз човно по капітана, приказуючи прибути на поклад і принести всі депеші, які наспіли по зміні.

„Він прибув на поклад, і подивляв величину корабля та хвалив чистоту. Подивляв нові червоні нагортки моряків, а вступивши до кабіни, вручив мені всі депеші адмірала Варрена. Він сказав, що адмірал є не більше, як тридцять миль від нас. Я запропонував йому покріпитися. У товаристві інших старшин ми вели милу розмову.

„Я питаю його про наміри адмірала Варрена. Він відповів, що його завданням є ловити американські розбійницькі та купецькі кораблі, а передовсім схопити командора Роджера, який є командантом на одному з найбільших кораблів американської флотії! Тут запитав я його, що він думає про Роджера і чи він бачив коли його? Він відповів, що не бачив його, але знає, що це дуже дивний і твердий характер і чортячо несхопимий. По розмові про деякі інші речі, я нагло поставив йому таке питання:

„Сер, чи ви знаєте, на якому кораблі ви є?“

„О, так, сер“, сказав він. „Я є на покладі корабля Й. В. „Морський Кінь“.

„Гм, сер, ви впали жертвою великої помилки. Ви є на покладі фриги Злучених Держав, на „Президенті“, а я є командор Роджер. До ваших послуг!“

Блідий капітан змінився на лиці.

„Сер, сказав, ви дозволяєте собі на жарти. Ви дуже собі зажартували!“

Але я запевнив його, що це не жарт. Щоби упевнити його,

я вияснив йому справу. В тій хвилі грімка пісня „Єнкі дудл“ залунала на чотирох рогах. Відтак побачив він американський прапор. Червоні нагортки замінились на сині... „Ця пригода“, додав командор „мала велике значіння для нас. Ми заволоділи британськими сигналами. Операції адмірала Варрена були розбиті фальшивими депешами. Це, мабуть, спасло наш корабель, бо я звернув з дороги і не зустрівся з Гейфлером, який хотів заманити мене до середини своєї флотії. Серед ночі поплив я далше“.

(З американського 3. Матла).

ЛЕЩЕТАРІ ГОТУЙТЕСЬ!

(Осіння лещетарська підготовка).

ХОЧ до зими ще далеко, снігу ще не видно, то всеж таки лещетарі вже заздалегідь роблять „маленьку“ підготовку до зимового сезону. Змагун чи початкуючий мишує на всі сторони і шукає товаришів до спільних збірних руханкових вправ на площі чи в руханковій салі.

Осінню підготовку лещетаря треба поділити на два етапи: загальний і спеціальний. Загальна підготовка в осіні — це доволі важна частина підготовки для початкуючих. Будуть це в першій мірі руханкові вправи (що узглядають у великій мірі лещетарські рухи) й завданням цієї руханкової підготовки є розвільнити м'язи, дати їм гнучкості та витривалості. Ряд ріжних вправ має дати м'язам м'якості та пруживості. Будуть це скрути тіла, виклони, присіди, і т. і.

Не треба забувати про віддихові вправи, що мають поглибити віддих і дати нашим легеням достаточний доплив корму-кисня для крові; це спричинить скорше кровообіг по тілі і краще відживлення тканин.

Основною вправою осінньої підготовки будуть біги на впростець та ходи. Темпо бігу не повинно бути за скорі; траса бігу повинна переходити з початку через плоскі терени, опісля змінні (горбки і т. і.) Довгота шляху повинна продовжуватися з бігом тренінгу; з початку перебігати можна 1—2 км. (змагунки 1 км. середньоскорого ходу) опісля з кожним тижнем продовжувати трасу до 3-5 км., крім; бігів треба вправляти ходи 3—10 км. Жінки по ходах на просторі 1—2 км. перейдуть до легких бігів 1—2 км. (по-воли!). Можна бігати (в кінцевих фазах тренінгу) також з лещетарськими кийками, що їх вживатимемо при підбігах під гору. Це скріпить м'язи рамен та барків. (Обшир-

нійше про загальну підготовку в книжочці видання „Вогні“: „Основи спортивного тренінгу“).

Спеціальний тренінг узгляднюватиме лещетарську спеціальність. Початкуючі зазнаються з лещетарським вирядом ц. є: лещетами, кийками, вязанням, зі способом припинання, смакування, з основними елементами їзди, гамування, оборотами і т. і. За авансовані, перед опадами снігу, причіплять лещата і ходитимуть на них по горбках, на віддалі до 1—15 км. Вправи скакунів обійматимуть ще скоки в довжину з місця та з розбігу і в гору. Також вправляють поодинокі фази лещетарського скоку.

Ось найзагальніший нарис осінньої підготовки лещетаря.

УВАГА: У черговому числі знайдете: „Як зорганізувати лещетарський курс для початкуючих?“ (Лещетарські табори: Наука їзди для початкуючих і т. і.).

З ПРЕСОВОГО РЕПОРТАЖУ.

Недавно тому появилася в „Ділі“ (будьщобудь один з поважніших укр. журналів!) стаття-спомин з мандрівки по Бойківщині, в якому шан. автор сумнівається чи укр. „Пластузавби“ був один з невисоких бойківських верхів. Вельми Достойна укр. Колюмбіно, що „відкриваєш“ нові світи на полі укр. мандрівництва, запевнюємо що так, що укр. пластуни „брали“ не такі верхи, але розуміється ніхто про це не мусів знати, бо вони не хотіли осмішувати себе дешевою автореклямою. — З доброзичливості для укр. мандрівницької мемуаристики радимо мандрівникові з „Меті“ переглянути передвоєнні хоч річники „Діла“ з подібними споминами. І на цьому полі повинен зазначитися поступ.

Вісти СУПЕ обговорюючи вереснєве число „Вогнів“ пишуть: Новий склад редакції старається поставити рівень „Вогнів“ на відповідну висоту й змістом задовольнити широкий загальний укр. юнацтва. Старі наші знайомі співпрацюють у „Вогнях“ і нагадують Вам про недавні, незабутні хвилини в краю...

Прихильно згадує цьогорічний виступ укр. пластунів на джемборі в Югославії „Скаутські Гласник“ (за вересень і жовтень), що виходить в Білгороді, як орган Союзу Югославянських Пластунів. — В гутірці провідника („Гарцмістш“ ч. 5) ясно говориться про відношення польського скавтингу до нац. меншин у Польщі: „Мусимо виробити в собі переконання, що пластун українець такий сам наш брат, як пластун угрин чи англієць або француз“.

Доказом цього „братерського відношення“ може бути хіба... розв'язання УПУ, або найкраще стаття в тому ж органі ч. 7, де читаємо про велику роль, яку має відіграти польський скавтинг „на кресах“ „коли йде про зв'язання горожан іншої народности з польською державою“. Добре, що хоч самі собі здають справу з того, що говорять що іншого, що іншого думають, а врешті що іншого роблять. І великим признанням є ствердження факту в „Скавті“ за жовтень, що ті слова про скавтове братерство — то пісок, яким сиплять в очі собі й іншим... (Яр.)

ЧОВНАМИ ПО ПОЛІССІ.

(4—21. VII. 1932).

4. липня 8 год. рано, покинули ми Льва-Город. Перед нами постелився довгий незнаний шлях мандрівки човнами по Волині й Поліссі.

Під вечір приїхали ми до Ковля, звідки починається наша водна мандрівка. На ковельському двірці стрінули ми „Маркіранта“, який уже від тижня у Ковлі. Звідси рушили всі до п. Пирогових. — Тут найшли не тільки надзвичайно вигідне місце на дводневне таборування, харчі, ласкавий труд біля зорганізування табору, але що більше, шире українське серце. — Кожний учасник табору згадає не раз з вдячністю хвилини проведені в домі п. Пирогових у Ковлі.

Ми розтаборились над Турією, на лузі.

Пізно в ночі приїхала ще друга група нашої прогульки і вскорі зацарила вже над табором нічна тиша.

Раненько зі сходом сонця розворушили ми зі сну... Почався перший день нашого мандрівного життя.

Руханка... купіль... снідання... Відтак всі, крім „Гдири“ і „Реніфера“, рушили через Ковель до села Колодяжне де відвідали родинні сторони й хату Лесі Українки... Невеличка хатина, тепер уже де-що змінена, стоїть між бур'янами. Знищена — опущена всіма... Тут побачила світло дня велика наша поетка. — Зробили ми пропам'ятну знімку, а відтак вирушили на хутір пн. Підгірських до Любитова... Помучені довгою дорогою найшли ми тут дійсний відпочинок і покріплення у товаристві милих властителей. Перебули цілу обідню пору, а в 4 год. рушили назад до табору... Тут застали вже „Пігулу“, який приїхав поплудневим поїздом...

По пращальній вечері в пн. Пирогових, удалися всі на спочинок, щоб завтра, зі свіжими силами, вирушити в далеку незнану дорогу. ...Гейже в дорогу! Човна навантажена — Відпливаємо... Перед очима пробігають широкі рівнини з невеликими деревами й корчами. Села невеличкі — бідні та огрядні й чисті...

Першою перешкодою, яка з'явилася нам у дорозі, це мілини на Турії. Немало труду й сили нераз пішло, щоби зрушити човен з місця. Та при спільнім гей-рун... все йшло добре.

Перший перестанок на дорозі це Гушинський ліс. — У вечері ясно спахтіла перша ватра — знак відчинення табору. На лиці кожного явилась радісна усмішка й усі грімко заспівали: „на ясні зорі — тихі води“.

Над нами блестіли високо зорі.

Довго сиділи ми довкола пригасаючого вогнища й аж думка про завтрашню дальшу дорогу приневолити до сну...

...І почались дні нашої мандрівки.

Звичайний перебіг дня ось такий:

От рано-раненько ще любо спиш по цілоденних трудах, аж тут свисток розворушує тишу й хоч не хоч — манджай зі шатра на руханку. Тут зараз Гайвег: „Позір! праворуч! за мною кроком руш!“ Рухаємось — аж гуде. — Відтак відсвіжені біжимо до ріки митися. Сміхи, жарти — та нема часу довго бавитись... „За двадцять хвиль молитва“ кличе дижурна... Всі метушаться складають шатра, наплечники, убирають святочний стрій і за кілька хвиль стоять уже всі перед знаменем, а серед тиші розходяться звуки пісні-молитви: „Боже вислухай благання“... Дальше слідує наказ, звіт, вантаження човнів, „Реніфер“ кличе: „гея — гея колеги“ і з пісню на устах, — відчалиємо.

... Минають години. Сонце починає сильно печи. Весла виконують чимраз повільніші рухи й лише „замочуються у воді“. Очі кожного шукають за догідним місцем для пристані...

І навіть не оглянешся, а вже чуєш з кухні подражняючий запах якоїсь зупи, чи там консерви. „Гдира“ гукає на своїх кухтів, а ті звиваються коло кухні, як мухи в окропі.

Прочі, тримаючи вже їдунки, відпочивають і чекають лише, коли буде можна зробити наступ на кухню. „Збірка — гусаком до кухні“ кричить дижурна. — Кожний старається випередити товариша, щоб якнай-скорше дістати свою пайку.

— „Хто ще не брав, бо потім вже нікому не видаю“ — гомонить „Гдира“.

— „А чи буде репетат?“ — питає хтось з учасників.

...Тихо... Лише чути шкребіт ложок. „Смачного“ кличе командант. „Чногоооо!“ відгукує цілий табір і всі їдять аж тріщать, щоби зловити ще „репетку“.

Аа! Вже душа на місці. Тепер приємна дрімка по обіді... І за кілька хвиль табір неначе завмирає... Минає година. Покріплені „фасом“ і сном пливемо дальше.

— „Ас-дваа“ — чути голос „Пігули“. Кожний лишень підсміхається тихо...

— Пливемо... „Мені не жаль“ — розходяться звуки ганга, а кожний пригадує собі дещо з минулого.

Пополудні пливеться краще. Сонце перестає докучати, часом лише легонький вітрець прохолодить наші спечені лица.

Причаливши перед вечером до берега, вивантажуємо скоро човни (при допомогі т. зв. „колейки“) розбиваємо шатра, стелимо, при чому що хвилини чути пац, пац, пац... То кожний зводить смертельний бій з влізливими комарами, які гудуть над табором мов джмілі. Та за кілька хвиль душливий дим з ватри проганяє їх усіх. — Коли вже вечера готова, сідаємо звичайно довкруги вогню і смачно заїдаючи — оповідаємо вражіння з цілого дня, находимо нові назви — „грифи“ і т. д. Довго ще лунають пісні, безжурні сміхи й аж молитва та нічна тиша привертають цілковитий спокій.

...Тихо. Чути лишень рівномірні кроки дижурної, (які звичайно дещо притихають біля кухні) і тріскіт палаючих галузок з ватри. Табор

спить кріпким сном. Час до часу чути зі шатер якісь вигуки й накликування... Час минає... На небі меркнуть зорі і вневдовзі пічнеться новий день у таборі...

Так переплели ми попри цілий ряд дрібних поліських сіл як пр. Несухоїжі, Мільці і ін.

Після тижневої плавби, причалили ми під вечір уже до більшого села Щитина. На березі стрінули нас тутешні селяни, з якими навізали ми ширий звязок... Відпливаючи лишили ми їм книжки, навчили кілька пісень і щиро попрощали земляків з Полісся.

Зі заходом сонця приплили ми на Святе Озеро... Здається, що найбільше вражіння на нас викликало саме те спокійне — широке озеро... Зійшов місяць... проховзнувся гадиною по озері й зник. Човна посувалася тихо-поволі до берегів. Кожний задивлений в красу озера забув на хвилю про все... Пізно в ночі поспули...

Дня 14. липня причалили ми до берегів так всіми очікуваного Білого Озера.

Гарно тут. Сядеш над берегом — перед собою бачиш воду — воду, а там дальше майоріє ліс... У вечері зійде молодик і простягає сріблом пряху мрій... Озеро блестить... наче манить до себе... Хвилі вдаряють легенько об беріг... Їх тихий плюскіт настроює спокійно-мрійливо... В далекому синючому просторі мерехтять зорі...

На Білім озері були ми два дні. Першого дня рано часть учасників поїхала „Скобом“ до недалекого села Радоставу, щоби закупити деякі потрібні харчі. — Ті, що остали, мали дійсний відпочинок по дотеперішних трудах. Кожний занявся упорядкуванням своїх річей та наплечників, які були вже в досить сумнім стані. Почалося „грунтовне“ прання, складання, зашивання, а вкінці миття і свіжа купіль...

По обіді зібрались ми перед шатрами на звичайну гутірку... Здалека почули ми гуркіт мотору. За хвилю переїхало коло нас авто. Спиною до нас підійшов незнайомий мущина. Був це інж. І. Кіриченко з Кобриня. Розмавляв з нами коротку хвилю, а пращаючи, запросив нас усіх до себе до Кобриня... Кожний з нас згадав дещо в думці, усміхнувся і „почув окрутний гриф“... Дальша часть дня пройшла непомітно.

Прийшов вечір. Недалеко за шатрами розклали вогнище. Червоні вогняні язички освічували ясно осмалені лица „колегів“, які сиділи довкруги вогня і смажили шашлик до бульби... Була це чудова мальовнича картина — одна з найкращих за час цілого таборування. Ціла та вечерея пройшла дуже весело і гамірно...

По молитві — одні удались до шатер на спочинок, а часть розпіняла на „Хортиці“ вітрило і поплила на Біле Озеро...

Довго не вертали... Кругом табору панувала уже німа тиша. Ватра поволі пригасала... Невеличкі стовпи диму сповивали цілий табір і не допускали сюди комарів. Коло півночі приїхали наші „вітрильники“. На озеро їхалось їм добре, та поворот стався трагічно-комічним. Противний вітер довго не давав причалити їм до берега...

Другого дня по молитві й звіті відбулося святочне вкопання фляшки. Кожний з учасників кинув у фляшку якусь свою річ, а крім цього лишлась дописка з підписами усіх присутних.

„Позір!“ „Розхід!“ Кожний з нас любується ще останніми хвилями на Білім Озері. Аж о 3. год. покинули ми його береги й поплили; перед нами довгий — непроглядний канал...

Приставали в Селищах, Вигоді й Городці, а врешті 18. липня пополудні причалили до Каміня Шляхецького...

Час зійшов нам дуже гарно і скоро на балачці й співах з людьми, в товаристві тутешнього батюшки українця. Зворушений пращав нас

другого дня рано й поблагословив на дальшу дорогу... Милій спомин остане в наших юнацьких серцях з цієї місцевості... Переночували в селі Прилуках і зближались до Кобриня. Алеж і гарний мали ми візд до нього. З обох берегів, вже під самим містом, посипався на нас град великих камінюк. В першій хвилі не могли ми сего вяснити собі. Та опісля все стало нам ясним!

Причалили... От вже й табор построений. В кухні вариться обід. Кожний сидить коло свого шатра й пише лист до своїх. Тихо... І так, як звичайно перед бурею настає тиша, так і тепер було...

Звели ми півгодинний бій з обдертими, п'яними кобринськими волоки-тами. Можна сміло сказати, що наш табор держався твердо й мужно як мушени так і дівчата. Всі як один стояли в обороні табору...

Дивно стало нам, що в місті і то під носом поліції може статися подібний випадок. Але щож, різно буває!

Коли трохи успокоїлося, звинули ми зараз табор і за годину знайшли гостину в домі п. Льва Квартирука, який віддав нам свою клуню на нічліг. Ніч пройшла зовсім спокійно...

Другого дня рано приплили до Кобриня ще другі мандрівники, які прилучилися до нашого табору... Скоро забули про подію минулого дня й оповідали собі свої пригоди... Весело і гамірно засіли до смачного обіду. Смакував нам, здається як ніколи. Пообідавши пора була відійти від усяких занять. Перед нами були ще відвідини у інж. Кіриченка. Коло год. 5. вирушив цілий табор на Колейову вулицю.

І тут в цій українській домі найшли ми ту саму щирі прихильність і сердешність, як у всіх попередніх. До пізної протягнулась наша розмова... По спільній згоді, попрощали ми господарів і вернули додому... Рано-раненько ще перед сходом сонця, покинули пам'ятний нам датою 19. липня Кобринь!

З Кобриня поплили ми вже без Команданта. Із важких причин мусів скорше відійти з табору. Команду переняв „Пігула“. — Переїхавши Петровичі, спинились ми в селі Гузні, останнім нашим постоєм перед Берестям.

Кожний відчув, що прогулянка вже скінчена... Жаль стало за тими безжурними, свободними днями. Почалося повільне пакування і приготування до дороги.....

У вечір розгорілась ясно ватра — остання в таборі. По різних поодиноких точках, почалася загальна гутірка на тему нашого таборування, та вона чомусь не складалася.

Проспівали ще кілька пісень і пішли всі спати.

...Гарна була остання ніч у таборі. Зорі, які розсіялись по цілім небі, почали поволі зникати. На їх місце насувалися темні-понури хмари... Недалеко десть стукали крила вітрака. Ставало чимраз холодніше. Ватра вигасла зовсім... А цілий табор спав здоровим, молодим сном... Рано чекала нас дорога до Береста — остаточної мети нашої мандрівки! (Л.)

▼▼▼▼▼▼▼▼

Ніяке зло, яке будьколи понизило англійця, не забере йому так цілої його вартості і справності — як мрійливість. (Лері Дойл.)

▼▼▼▼▼▼▼▼

ВСЯЧИННА

ЯМНЕ.

СЕРЕД ЛІСІВ і гір лежить Ямне. Розлоге воно. Саме село бідне. Вілли й пансіони чужинців, виперли гуцульські хати; народне майно втікає з рук автохтонів, а вони сесті затрачують поволі традицію предків.

Відпочиваю. Думки плывуть мов димок спокійної ватри. Се не Сокирч, а таке собі дозвілля на свіжому воздуху.

Проломова долина Прута манить до себе кожного.

Серед смерекового ліса й великанських каменів в глибокій долині плыве Прут. Його зелена вода й білі гриви малих водопадів ніжно гармонізуються з зеленню смерек. Шумить, стогне Прут, твердо йому в руслі.

Природа як на злість кинула йому на дорозі камені. Скажемо вдаряє у них.

Скали покриті іменами й прізвиськами людей.

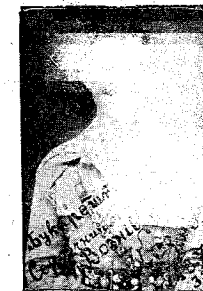
Кажуть, що часом в ночі виходить з комор дух Довбуша і сумно глядить на знищення первісної краси природи, людськими руками.

Здрігається його груди від стону. А за ним стогнуть ліси, бо знають, що недозго їм доведеться жити. Люди положать їм кінець, і гори покрийють сухі пні, свідки колишньої краси. (Яр. Ліда.)

750 МЕТРІВ В ГЛИБЬ МОРЯ.

Беебе збудував сталеву кулю проміру 1.40 м. о стінах 3.10 см. гурбини і спустився зі своїм товаришем на дно моря в глибину 750 м. Це майже неймовірна глибина, коли порівняємо, що по сейчас найбільша глибина, яку досягнули норці є 70 метрів. Беебе спустився коло берегів бермунського архіпелагу.

Цілий час свого побуту під водою подавав радіотелеграфічні звідомлення. Після повороту оповідали обидва, що при досягненні 100 метрів глибини, мали несамолюбне враження холодного, темного гробу. Температура виносила 0° С., при 20 м. глибини світло земне уже ледви доходило. На дні моря цілковиту темноту розсвітлювали тисячі світлячків риб, з яких деякі мали освітлення лише в нутрі рота. Подорожні стрнули світлячу рибу довжини 10 метрів. Беебе має намір спуститися тепер до ще більшої глибини, бо вважає свій досяг за невеличкий в порівнянні до найбільшої глибини моря, яка виносить 10.000 метрів.

МАНДРІВНИК ПО СВІТУ — Козло Роман, про якого ми згадували в „Вогнях“ у попередньому числі, тепер у Румунії. Гостював у Чернівцях у редакції тамонського щоденника „Час“. Листа написав до нас із

Букарешту. У листі повідомляє нас, що вибирається до Туреччини, а потім до Індії. Оця його мандрівка має тривати три роки.

Славний французький мандрівник Ален Жербо (Allain Gerbault) вибирається тепер на полінезійські острови. Сподіються, що цей великий самітник, якого спомини („Сам через Атлантику“ і „В погоні за сонцем“) прямо розхачували зпід праси, опише знов свою найновішу виправу. Відбуває її як звичайно — одинцем.

Місяць жовтень — це „місяць укр. преси“. Приходиться тільки паленити зі стиду, як приглянутися статистиці часописів у Польщі. Із 2406 зареєстрованих часописів виходить в мовах: польській 2016, жидівській

136, німецькій 106, українській 83, в інших 65. Чи не завеликий розрив між нашою кількістю а журналістичною продукцією?

Фільм без екрану. Гурт американських (все та Америка!) фзиків є напередодні нового винаходу, який має доконати перевороту в фільмовій продукції. Тепер усі фільмові образи оглядаємо на площині екрану й тільки через злуду нам здається, що маємо перед собою пластичні тіла з трьома вимірами. Згаданий гурт американців працює над сконструюванням такого апарату, який показувавби людей так, щоб робили вражіння живих акторів. Такий рід фільму зблизить його ще більше до театрального видовища.

В Палестині вже відкрили першу жидівську радіостанцію (в Тель-Авіві).

ВЕСЕЛИЙ КУТОК

ВІЯСНИЛА.

Учителька викладала через цилих три тижні курсанткам про українських письменників, але не вяснила що це за таке сотворіння „література“.

На пописі питає учителька курсантку:

— Хто був найбільшим представником української літератури у Галичині?

— Найбільшим представником української температури у Галичині був Іван Франко.

—О—

Ясно!

— Що це за ягоди?

— Чорні ягоди!

— Але чому вони червоні?

— Бо ще зелені!

—О—

В редакції часопису.

— Чи це правда, що ви назвали мене в своєму часописі лотром?

— Виключене! Не пишемо з засади про старі, знані речі. Приносимо тільки біжучі новості.

—О—

Пластовий курс спинання на дерево.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

І. В. Яцишин: За цікаву статтю дякуємо. Містимо її, на жаль у скороченні. Скромний розмір нашого часопису не дозволяє нам містити більших праць. За дальшу співпрацю будемо вдячні.

Т. Курліта: Ваш вірш, дещо скорочений і справлений м'єстимо під заголовком, який на нашу думку краще йому відповідає.

Дусько: Обіцяних цінних дописів досі не дістали. Чиби забули додержати слова? Не забудьте про виїмки з Стенлі.

Івж. Леснід Мсендз: Чому забули про нас? Де Ви тепер? Відгукніться!

Проф. П. Обаль (Гнеф). Не забувайте на чужині про „Вогні“. Ваші дереворити давніше прикрашували нам часопис; думаємо, що й тепер не відмовитесь прислати нам декілька Ваших праць. Дуже нам придалибсь заставки-лінорити.

О. Ікаренко — Сколе. На видавання стінної газети дозволу влади не потрібно. Пишете, що вразила Вас відповідь одного батька синові, який просив заперенумерувати йому „Вогні“, — що на випадок ревізії, як знайдуть часопис, то „готова халепа“. „Вогні“ є часописом цензурованим — але як хто власної тні боїться... то хай на всякий випадок тримає на видному місці „Курієрка“... Рєшту Ваших справ скермували до Адміністрації. Вдячні за зичливість до нашого часопису.

М. Максимонько — Камінка Стр. 4 зол. ми одержали остає до віврівання 1.60.

СКРИНКА ПОРАД.

ХТО ЗНАЄ? ХТО ВМІЄ? ХТО ПОРАДИТЬ?

Відкриваємо кутик порад, та уже тепер подаємо кілька запитів і відповідей. Запити, які вимагають довшої відповіді висилаємо листовно. Просимо рівнож читачів яким відомі є розвязки деяких питань, подавати їх редакції до поміщення. Кожде питання буде означене числом, і тим самим числом означимо відповіді.

Запити приймаємо з усіх областей знання та практичного життя. До співпраці в кутику порад редакція „Вогнів“ попрохала наших найкращих фахівців.

Відповіді можна слати і по довшому протягу часу — вони завжди будуть цікавим і повчаючим матеріалом для усіх.

1) Як вичистити скло або метал засмаровані товщами?

Відп. Добре чистить фосфат натрія, який дістанете в складі фарб або в антиці.

2) Масло яке беремо на дальшу прогульку старіється. Як можна на те порадити?

Відп. Коли масло вже старе й нездатне до вжитку, можна його а) перетопити,

б) на чверть до пів літри води розпустити ложку двоугляну натрія (сода), яку дістанете в дрогуерії та вимісити масло в цім розчині. Прикрий смак і запах уступає.

3) Як зробити, щоби рисунок роблений тушом дістав полиск?

Відп. До тушу додайте дещо цукру. Коли маєте туш китайський, у штабці, розпустіть його в оцті, тоді можна витягнути дуже тонкі лінії.

Всі пемо лімоняду і содову воду з фабр „Здоровля“.

Найкращі цукорки, чеколядки „Фортуни Нової“ Львів, Кордецького 41.